

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

Hoofredactie: G. H. Waage, Prof. Pieter Willemsstraat 41, Maastricht, Telefoon 3605. **Mederedacteurs:** Jos. Cremers, Canne-België. **Dr. H. Schmitz S. J.**, Ignatius-College, Valkenburg (L.), Telef. 35. **R. Geurts**, Echt. **Penningmeester:** ir. P. Marres, Villa „Rozenhof“, St. Pieter-Maastricht, Postgiro 125366 ten name v. h. Nat. hist. Gen., Maastricht. **Drukkerij v.h. Cl. Goffin**, Nieuwstraat 9, Tel. 2121.

Verschijnt **Vrijdags** voor de Maand. Vergad. van het Natuurhistorisch Genootschap (op den eersten Woensdag der maand) en wordt aan de Leden van het **Natuurhistorisch Genootschap in Limburg** gratis en franco toegezonden. Prijs voor niet-leden f 6.00 per jaar, afzonderlijke nummers voor niet-leden 50 cent, voor leden 30 cent. Jaarl. contributie der leden f 3.50. Auteursrecht voorbehouden.

INHOUD: Aankondiging Maandelijksche Vergadering op Woensdag 6 December a.s. — Verslag van de Maandelijksche Vergadering van 8 November 1939. — Verslag der Roermondsche Vergadering op 7 November 1939. — **H. Schmitz S. J.** Neuseeländische Phoriden (Fortsetzung). — **Dr. J. F. Steenhuis** Glauconiet. Overzicht van de over dit mineraal verschenen literatuur (1819—1934) als proeve eener beredeneerde bibliografie. (Vervolg). — **W.** Boekbespreking.

DE MAANDELIJSCHE VERGADERING
zal plaats hebben op **Woensdag 6 Dec. a.s.**,
's namiddags te 6 uur precies in het Museum.

VERSLAG DER MAANDELIJSCHE VERGADERING OP 8 NOVEMBER 1939 TE MAASTRICHT

Aanwezig de dames: A. Kemp-Dassen, T. Dusing, Mère Dorothée O.S.M., M. van de Geyn, en de heren: Jos. Cremers, H. Schmitz S. J., H. Houx, C. Willemse, J. Nahon, Pater van Heist, H. Jongen, P. Kleipool, H. Koene, L. Grégoire, P. Wassenberg, Th. G. Heyen, M. Kamm, J. Maessen, J. C. Rijk, P. Rongen, M. Kemp, M. Mommers, R. Nyst, W. Prick, Br. Christophorus, Br. Ezechiël, E. van Mastrigt, F. van Rummelen, H. Beckers, D. van Schaik en P. Marres.

Na opening der vergadering toont de Conservatrix een paar nieuwe aanwinsten; fragmenten van hertengewei en rhinocerotanden, die gevonden zijn in de kleigroeve van den heer A. Schreurs te Belfeld. In museum-materiaal, afkomstig uit Elsloo, werden 2 roggentanden (*Raja* sp.) en een afdruk van een haaienwervel gedetermineerd; beide voorwerpen waren van deze vindplaats nog niet bekend.

Pater van Heist bracht eenige rhizomorphen mee, overblijvende myceliumdraden van *Armillaria mellea*; deze takjes groeiden op 'n paar 100 m diepte in de Oranje Nassau mijn IV. De Voorzitter merkt hierbij op dat deze rhizomorphen meerdere malen ook in de Z. Limburgsche grotten geconstateerd worden. H. J. Alard schrijft hierover in zijn ge-

schriftje: De catacomben te Geulhem, 1892, „'t is een platte, donkerbruinkleurige knoop, waaruit draadvormige vertakkingen ontspringen, geheel vastklemmend aan de muurbekleedselen; men zou wanen, een plantaardige spin, die daar een cirkelvormige inslag heeft gesponnen voor een weefsel van zwarte zijde. Deze zonderlinge plant, die de duisternis bemint, de vochtigheid en 't cement, is eenvoudig een paddestoel: de rhizomorpha subterranea”.

Pater Schmitz bespreekt een brochure van W. Goetsch, professor aan de universiteit Breslau: „Ameisen-Staaten” (Breslau, F. Hirt, 1937, 36 blz.). Titel en inhoud van 't geschrift zijn verre van congruent; van de vele problemen van den mierenstaat komen er maar enkele ter sprake, en met name een, het zg. polymorphisme.

Een zeer goed overzicht over het polymorphisme van de mieren gaf eertijds K. Escherich in het tweede hoofdstuk van zijn boek: *Die Ameise, Schilderung ihrer Lebensweise*. (Braunschweig, 1906, blz. 33—55). De onderdeelen van 't hoofdstuk zijn: 1) Die drei typischen Formen, 2) Atypische Formen und weitere Formspaltungen, 3) Funktionen der verschiedenen Formen; Arbeitsteilung, 4) Entstehung des Polymorphismus. Samenvattend zegt Escherich: „Uit dit kort overzicht blijkt voldoende, dat dit onderwerp rijk is aan interessante en belangrijke problemen. Geen van deze vraagstukken is echt opgelost, vele zijn zelfs nog niet ernstig ter hand genomen. Hier ligt nog een werkelijk dankbaar gebied voor ons, voor verder onderzoek. Er zijn daarbij veel vragen, die ver boven het gebied van de mierenwetenschap uitgaan, en die in staat zijn om zelfs onze meest algemeene biologische opvattingen wezenlijk te beïnvloeden.”

Escherich had volkomen gelijk, toen hij dit dertig jaren geleden schreef. De myrmecologen hebben evenwel ondertusschen niet stil gezeten, en